

A 1699/kultur

Tekijä(t):
Keskiryhmä

Käsittelijä:
Osaaminen ja kulttuuri
Pohjolassa -valiokunta

Dnro 16-00285-2

Jäsen ehdotus EU:n ulkopuolelta tulevien opiskelijoiden pohjoismaisista apurahoista

Ehdotus

Keskiryhmä ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle, että perustetaan EU:n ulkopuolelta tuleville opiskelijoille tarkoitettu yhteispohjoismainen stipendirahasto.

Taustaa

Korkea koulutus on yhä tärkeämpi globaali kilpailutekijä. Sekä koulutusjärjestelmiinsä panostavien maiden että ulkomailla opintoja suorittavien opiskelijoiden määrä kasvaa. Ulkomailla opiskelevia arvioidaan koko maailmassa olevan jopa kolme miljoonaa. Nämä opiskelijat ovat tärkeä osa tulevaisuuden korkeinta osaamisresurssia.

Tällä hetkellä Pohjoismaat jäävät korkeakoulusektorilla kilpailussa etenkin angloamerikkalaisten yliopistojen jalkoihin. Tämä johtuu osittain siitä, että pohjoismaiset yliopistot eivät pysty tarjoamaan riittävässä määrin apurahoja EU:n ulkopuolelta tuleville nuorille lahjakkaille opiskelijoille.

Kansainväliset opiskelijat valitsevat pohjoismaisen yliopiston sijaan jonkun muun pääasiassa kahdesta syystä. Muilla mailla on ensinnäkin laajemmat apurahajärjestelmät lukukausimaksuja maksaville opiskelijoille, kun vastaavat järjestelmät Pohjoismaissa ovat paljon suppeammat. Esimerkiksi angloamerikkalaiset apurahat ovat kattavampia kuin pohjoismaisten yliopistojen tarjoamat apurahat. Toinen syy on se, että useammilla mailla on tarjota opiskelijoille parempia työllistymismahdollisuuksia tutkinnon suorittamisen jälkeen. Esimerkiksi Saksa ja Alankomaat tarjoavat oleskeluluvan kuudeksi tai kahdeksitoista kuukaudeksi tutkinnon suorittamisen jälkeen, kun taas esimerkiksi

Ruotsissa oleskelulupa edellyttää työsuhdetta ennen tutkinnon suorittamista.

Lukukausimaksuja ja niitä varten tarvittavaa uutta hallinnointia ajatellen yliopistojen tulee löytää uusia rahoituksen lähteitä hyvin pian mutta myös pidemmällä aikavälillä. Lyhyellä aikavälillä tulee olemaan vaikeaa löytää tarpeeksi paljon rahoitusta, jonka avulla voitaisiin tarjota kaiken kattavia apurahoja, jotka ovat tarpeen, jotta saataisiin houkutelua riittävästi opiskelijoita. Pohjoismaisten yliopistojen yhteistyötä ja pohjoismaista tutkimusyhteistyötä ajatellen olisi kannattavaa tehdä apurahajärjestelmästä yhteinen, jolloin yliopistot voisivat hakea taloudellista tukea apurahoja varten pohjoismaisen yhteistyön kautta.

Pohjoismaainen maisteriohjelma Nordic Master, joka oli alun perin yksi ns. pohjoismaisia globalisaatioaloitteita vuodelta 2007 ja jota Pohjoismaiden ministerineuvosto nyt ehdottaa, pyrkii parantamaan pohjoismaisten yliopistojen globaalia kilpailukykyä ja vahvistamaan pohjoismaista tavaramerkkiä. Keskiryhmän mielestä seuraavan askelen tähän suuntaan tulee olla se, että Pohjoismaat kehittävät apurahoja EU:n ulkopuolelta tulevien opiskelijoiden houkuttelemiseksi ja/tai laativat opiskelijoille tukipaketin, joka osittain vastaisi apurahaa.

Pohjoismaisten yliopistojen globaalien aseman priorisoiminen on Pohjoismaille tavaramerkkikysymys. Yhteisellä apurahatuella, jolla houkutellessaan useampia lahjakkaita opiskelijoita EU:n ulkopuolelta, Pohjoismaat voivat osoittaa asemansa alueena, jossa osaamisen taso on korkea ja jossa on suurta kysyntää monipuoliselle työvoimalle.

Helsingissä 14. lokakuuta 2016

Anna-Maja Henriksson (r.)
Arto Pirttilahti (kesk.)
Britt Lundberg (ÅC)
Eva Kjer Hansen (V)
Hanna Kosonen (kesk.)
Jan Lindholm (MP)
Jenis av Rana (Mfl.)
Johanna Karimäki (vihr.)
Katri Kulmuni (kesk.)

Krista Mikkonen (vihr.)
Lars Tysklind (FP)
Mikael Staffas (Lib)
Mikko Kärnä (kesk.)
Penilla Gunther (kd)
Rigmor Andersen Eide (KrF)
Ruth Vang (Framsókn)
Staffan Danielsson (C)
Tillie Martinussen (D)

Pohjoismaiden neuvosto

A 1699/kultur

Tekijä(t):
Keskiryhmä

Käsittelijä:
Osaaminen ja kulttuuri
Pohjolassa -valiokunta

Dnro 16-00285-2